

Guia docent

410208 - INI-FP - Innovació Docent i Iniciació a la Recerca Educativa a la Formació Professional

Última modificació: 23/07/2024

Unitat responsable: Facultat d'Informàtica de Barcelona
Unitat que imparteix: 410 - ICE - Institut de Ciències de l'Educació.

Titulació: **Curs:** 2024 **Crèdits ECTS:** 6.0
Idiomes: Català, Castellà

PROFESSORAT

Professorat responsable: ANTONIO HERNANDEZ FERNANDEZ

Altres:

COMPETÈNCIES DE LA TITULACIÓ A LES QUALS CONTRIBUEIX L'ASSIGNATURA

Específiques:

CEMG7. Conèixer i aplicar recursos i estratègies d'informació, tutoria i orientació acadèmica i professional.

CEME10. Conèixer i aplicar propostes docents innovadores en l'àmbit de l'especialització cursada.

CEME11. Analitzar críticament l'acompliment de la docència, de les bones pràctiques i de l'orientació utilitzant indicadors de qualitat.

CEME13. Conèixer i aplicar metodologies i tècniques bàsiques d'investigació i avaluació educatives i ser capaç de dissenyar i desenvolupar projectes d'investigació, innovació i avaluació.

CEME12. Identificar els problemes relatius a l'ensenyament i aprenentatge de les matèries de l'especialització i plantejar alternatives i solucions.

Genèriques:

CG6. Aprenentatge autònom: detectar deficiències en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per ampliar aquest coneixement.

CG1. Emprenedoria i innovació: identificar els elements que caracteritzen l'organització d'un centre docent, relacionar la planificació de l'ensenyament-aprenentatge amb els resultats obtinguts i fer propostes de millora.

CG2. Sostenibilitat i compromís social: valorar la complexitat dels fenòmens socials típics de la societat del benestar i ser sensible a la realitat social (plural, diversa i multicultural), per a facilitar la inclusió de tot l'alumnat i transmetre un compromís ètic i del dret a la diferència.

CG5. Ús solvent dels recursos de informació: gestionar l'adquisició, l'estructuració, l'anàlisi i la utilització de recursos diversos i tecnologies de la informació per a l'ensenyament-aprenentatge. Aplicar les TIC en l'activitat docent i transformar la informació en coneixement (TAC) a través del disseny d'activitats o accions que repercutiran en l'alumnat.

CG4. Treball en equip: ser capaç de treballar com a membre d'un equip interdisciplinari i contribuir a desenvolupar tasques i projectes amb pragmatisme i sentit de la responsabilitat.

CG3. Comunicació eficaç oral i escrita: comunicar-se de forma oral i escrita amb altres persones sobre els resultats de l'aprenentatge i de l'elaboració del pensament, i participar en debats sobre temes educatius.

METODOLOGIES DOCENTS

La metodologia consistirà en:

- Exposició de continguts per part del professorat emprant metodologies diverses, depenent de si la matèria es cursa de forma presencial o semipresencial.
- Maduració aquests conceptes i/o informació mitjançant treball individual de l'alumnat, i en grups de projectes (ABP), en grups cooperatius/TFM, Pràcticum.
- Petites activitats a l'aula i a l'entorn virtual amb metodologies diverses (debat, ludificació, pràctica reflexiva, flipped classroom...).

OBJECTIUS D'APRENTATGE DE L'ASSIGNATURA

En acabar l'assignatura l'estudiantat ha de ser capaç de:

Detectar mancances en el procés ensenyament /aprenentatge.

Generar projectes de innovació educativa i aplicar aquests projectes a l'aula.

Avaluar els resultats de la recerca i la innovació educativa i redactar articles relacionats amb la recerca i la innovació.

Posar en pràctica els coneixements adquirits en les assignatures Antecedents i orientació disciplinar a la Formació Professional, Didàctica de la Formació Professional, Ensenyament de la Formació Professional i el Pràcticum.

Utilitzar eines TIC i TAC per a la innovació en l'ensenyament de la Formació Professional.

Desenvolupar un projecte constructiu al taller aplicant l'Aprenentatge Basat en Projectes.

HORES TOTALS DE DEDICACIÓ DE L'ESTUDIANTAT

Tipus	Hores	Percentatge
Hores grup mitjà	27,0	18.00
Hores activitats dirigides	6,0	4.00
Hores grup petit	9,0	6.00
Hores aprenentatge autònom	108,0	72.00

Dedicació total: 150 h

CONTINGUTS

Innovació docent i iniciació a la investigació educativa

Descripció:

Distinció entre bones pràctiques docents, innovació educativa i recerca educativa.

Procés general d'investigació, innovació i pràctica educativa.

Dinàmica de grups i gestió del canvi.

Redacció d'articles científics d'innovació en l'àmbit educatiu.

Activitats vinculades:

Treball individual de millora/complement de les memòries de TFM/Pràcticum. Coavaluació de projectes d'innovació.

Dedicació: 9h 30m

Grup gran/Teoria: 6h

Activitats dirigides: 1h

Aprenentatge autònom: 2h 30m

Estratègies de suport a la innovació educativa

Descripció:

Estratègies i planificació de projectes d'innovació docent i recerca educativa. Qualitat en educació. Model EFQM.

Activitats vinculades:

Avaluació continuada i reflexió sobre materials subministrats a classe. Formació de grups cooperatius. Debat a classe.

Dedicació: 12h

Grup gran/Teoria: 6h

Aprenentatge autònom: 6h

La millora a través de la pràctica professional: el model de la pràctica reflexiva

Descripció:

Disseny d'una proposta d'actuació a partir de les observacions en el pràcticum respectiu de cada alumne, sobre una situació real del centre.

Activitats vinculades:

Treball individual de millora/complement de les memòries de TFM/Pràcticum. Coavaluació de projectes d'innovació.

Dedicació: 6h

Grup gran/Teoria: 3h

Aprenentatge autònom: 3h

Modalitats d'investigació

Descripció:

Exemples senzills de recerca educativa.

Anàlisi de bones pràctiques docents.

La innovació educativa i la Formació en Centres de Treball.

La recerca educativa en el context global i europeu.

Activitats vinculades:

Treball en grup d'innovació docent. Presentació i comunicació de la feina feta. Planificació i seguiment d'un projecte d'innovació docent.

Dedicació: 12h

Grup gran/Teoria: 3h

Grup mitjà/Pràctiques: 6h

Aprenentatge autònom: 3h

Creativitat i innovació

Descripció:

La creativitat com a base de la innovació docent.

L'adequació al context educatiu de la societat del coneixement.

El taller i l'ABP com a base de la innovació educativa.

Activitats vinculades:

Avaluació continuada i reflexió sobre materials subministrats a classe. Formació de grups cooperatius.

Dedicació: 9h

Grup gran/Teoria: 3h

Activitats dirigides: 3h

Aprenentatge autònom: 3h

Comunicació de la innovació i la recerca

Descripció:

La recerca en pedagogia i ensenyament de les tecnologies. Publicacions especialitzades. La redacció d'articles de recerca. Comunicació pública de la recerca educativa: seminaris i congressos.

Activitats vinculades:

Treball en grup d'innovació docent. Presentació i comunicació de la feina feta. Planificació i seguiment d'un projecte de recerca o d'innovació docent.

Dedicació: 24h

Grup gran/Teoria: 12h

Activitats dirigides: 6h

Aprenentatge autònom: 6h

ACTIVITATS

INNOVACIÓ DOCENT I INICIACIÓ A LA INVESTIGACIÓ EDUCATIVA

Descripció:

Definicions bàsiques.

Idees i estratègies per tal de fer front a la innovació docent i a la recerca educativa.

Activitats cooperatives, material de suport per fer front a la planificació i traçabilitat, indicadors de canvis, etc.

La recerca científica en educació.

Objectius específics:

En acabar aquesta activitat, l'estudiantat ha de ser capaç de:

- Distingir la innovació i la recerca educativa.
- Definir una activitat docent d'una forma innovadora.
- Redacció d'un article de recerca educativa.

Lliurament:

Fitxes d'activitats dirigides.

Dedicació: 12h

Aprenentatge autònom: 4h

Activitats dirigides: 4h

Grup gran/Teoria: 4h

PETITES INNOVACIONS DOCENTS: MILLORA DEL TFM / PRÀCTICUM

Descripció:

Aplicar la innovació docent a casos concrets i ben delimitats.

Objectius específics:

En acabar aquesta activitat, l'estudiantat ha de ser capaç de:

- Aplicar els coneixements teòrics adquirits de forma pràctica.
- Definir una activitat docent d'una forma innovadora, vinculada quan sigui possible amb el TFM i/o el Pràcticum.
- Distingir entre la innovació educativa duta a terme a l'aula i la recerca educativa (congressos, publicacions...).

Material:

Enunciats d'activitats i materials penjats a Atenea.

Dedicació: 6h

Aprenentatge autònom: 2h

Activitats dirigides: 2h

Grup gran/Teoria: 2h

TALLER D'INNOVACIÓ DOCENT

Descripció:

Realitzar un element constructiu d'innovació docent en el taller.

Planificació, seguiment, execució i entrega del projecte.

Objectius específics:

En acabar aquesta activitat, l'estudiantat ha de ser capaç de:

- Aplicar tècniques d'investigació educativa adequades al context del centre i de la situació.
- Identificar situacions susceptibles de millora en l'aula de tecnologia i dissenyar propostes d'actuació fonamentades.
- Emprar la metodologia de la pràctica reflexiva com a instrument de recerca i de millora.

Material:

Informes i materials presentats a classe.

Lliurament:

Memòria, prototip i presentació pública de projectes.

Dedicació: 30h

Aprenentatge autònom: 20h

Grup petit/Laboratori: 10h

PRESENTACIÓ I COVALUACIÓ DELS PROJECTES D'INNOVACIÓ DOCENT

Descripció:

Presentacions orals dels projectes d'innovació docent. Els grups assistiran a la presentació dels companys i avaluaran les presentacions. Presentació final dels materials.

Objectius específics:

En acabar aquesta activitat, l'estudiantat ha de ser capaç de:

Aplicar tècniques d'investigació educativa adequades al context del centre i de la situació.

Identificar situacions susceptibles de millora en l'aula taller i dissenyar propostes d'actuació fonamentades.

Emprar la metodologia de la pràctica reflexiva com a instrument de recerca i de millora de la pràctica docent en l'àmbit de l'especialització de tecnologia.

Presentar un pòster sobre un projecte d'innovació educativa.

Material:

Projectes i materials subministrats a classe.

Lliurament:

Memòria, prototip i pòster del projecte.

Dedicació: 9h

Aprenentatge autònom: 3h

Activitats dirigides: 3h

Grup gran/Teoria: 3h

COMUNICACIÓ DE LA INNOVACIÓ DOCENT I LA RECERCA

Descripció:

A partir de la feina realitzada generar una estratègia de comunicació de la recerca educativa (preferentment vinculada al TFM o Pràcticum) i dels projectes d'innovació educativa. Reflexionar sobre tots els aprenentatges.

Objectius específics:

En acabar aquesta activitat, l'estudiantat ha de ser capaç de:

Elaborar un pòster i un article especialitzat en recerca i/o innovació educativa, ajustant-se als requisits dels editors.

Comunicar oralment els treballs realitzats.

Fer la coavaluació i autoavaluació de projectes.

Ser creatiu en la comunicació del projecte.

Lliurament:

Material per a la comunicació d'un projecte.

Dedicació: 32h

Aprenentatge autònom: 30h

Grup gran/Teoria: 2h

SISTEMA DE QUALIFICACIÓ

Bàsicament, aquesta assignatura s'avaluarà amb avaluació continuada, la presentació i defensa pública del projecte d'innovació en grup i la presentació del treball individual per escrit.

El Portafoli de l'estudiant serà una de les principals estratègies d'avaluació integrada d'adquisició de coneixements, habilitats i, fins i tot, de la disposició de l'alumnat per actuar d'una manera determinada.

Es valoraran també les intervencions i la participació en els fòrums de debat del campus virtual ATENEA i els treballs que s'elaborin individualment o en grups.

Es valorarà el procés seguit en el cicle reflexiu que es proposa com a activitat.

Es ponderarà la nota de la manera següent:

- Assistència a les sessions presencials i/o participació activa a classe i als fòrums virtuals: 10% de la nota
- Avaluació continuada: 30% de la nota
- Treball individual: 30% de la nota
- Treball en grup: 30% de la nota

NORMES PER A LA REALITZACIÓ DE LES PROVES.

Desenvolupament en grup cooperatiu.

Presentació virtual (a Atenea) de les activitats d'avaluació continuada.

Presentació escrita i oral del treball en grup.

L'alumnat ha de respectar les dates de lliurament dels treballs.

Es valorarà positivament la correcció ortogràfica, gramatical i semàntica, en la redacció dels treballs, així com la claredat expositiva.

Es valorarà la creativitat en les propostes realitzades al llarg del curs.

BIBLIOGRAFIA

Bàsica:

- Ruiz Martín, Héctor. ¿Cómo aprendemos? Una aproximación científica al aprendizaje y la enseñanza. Barcelona: Graó, 2020. ISBN 978-8418058059.
- Mayer, R.E. Aplicando la ciencia del aprendizaje [en línia]. 1a ed. Barcelona: Graó, 2020 [Consulta: 10/06/2022]. Disponible a: <https://www.grao.com/es/producto/aplicando-la-ciencia-al-aprendizaje-ee002>. ISBN 9788418058943.
- Ruiz Martín, Héctor. Edumitos: ideas sobre el aprendizaje sin respaldo científico. 2024. Barcelona: Science Bits, 2023. ISBN 9788412714784.
- Firth, J. The teacher's guide to research: engaging with, applying and conducting research in the classroom [en línia]. 2019. London: Routledge, 2019 [Consulta: 08/07/2024]. Disponible a: <https://www.taylorfrancis.com/books/mono/10.4324/9780429443121/teacher-guide-research-jonathan-firth>. ISBN 9780429443121.

Complementària:

- Navarro, E. (coord.). Fundamentos de la investigación y la innovación educativa [en línia]. Logroño: UNIR Editorial, 2017 [Consulta: 10/06/2022]. Disponible a: https://www.unir.net/wp-content/uploads/2017/04/Investigacion_innovacion.pdf. ISBN 9788416602551.
- Kirschner, Paul A.; Hendrick, Carl. How learning happens: seminal works in educational psychology and what they mean in practice. 1a. New York: Routledge, 2020. ISBN 9780367184575.
- Kirschner, P.A.; Hendrick, C.; Heal, J. How teaching happens: seminal works in teaching and teacher effectiveness and what they mean in practice [en línia]. Abingdon, Oxon: Routledge, Taylor & Francis Group, 2022 [Consulta: 27/09/2022]. Disponible a: <https://www.taylorfrancis.com/books/9781003228165>. ISBN 9781003228165.
- Perrenoud, P. Desarrollar la práctica reflexiva en el oficio de enseñar: profesionalización y razón pedagógica [en línia]. Barcelona: Graó, 2004 [Consulta: 10/06/2022]. Disponible a: https://coleccion.siaeducacion.org/sites/default/files/files/6_perrenoud_philippe_2007desarrollar_la_practica_reflexiva.pdf. ISBN 8478273239.
- Busch, Bradley; Watson, Edward; Bogatchek, Ludmila. Teaching and Learning Illuminated [en línia]. Primera. New York: Routledge. David Fulton Book., 2023 [Consulta: 29/09/2023]. Disponible a: <https://www.routledge.com/Teaching--Learning-Illuminated-The-Big-Ideas-Illustrated/Busch-Watson-Bogatchek/p/book/9781032368955>. ISBN 9781003334361.

- Duval, E.; Sharples, M.; Sutherland, R. (eds.). Technology enhanced learning: research themes. Cham, Switzerland: Springer, 2017. ISBN 9783319025995.
- Cañal de Leon, P. La innovación educativa. Madrid: Akal, 2002. ISBN 9788446017554.

RECURSOS

Enllaç web:

- Investigación docente (blog Juan Fernández). <https://investigaciondocente.com/>- Cohen, L.; Manion, L.; Morrison, K. (2007): Research methods in education. 6th ed.. <https://islmblogblog.files.wordpress.com/2016/05/rme-edu-helpline-blogspot-com.pdf>- IA en educació Intel·ligència artificial a les aules. <https://projectes.xtec.cat/ia/>- Reflection Toolkit (University of Edinburgh). <https://www.ed.ac.uk/reflection>- ERASMUS+ guía del programa en español. https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/programme-guide_es- Innovació XTEC - Xarxa Telemàtica Educativa de Catalunya. <http://xtec.gencat.cat/ca/innovacio/>- Normativa FP. Generalitat de Catalunya.. <http://xtec.gencat.cat/ca/curriculum/professionals/fp/normativa>